

ΠΟΛΙΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐνταῦθα	ἔτησίᾳ φρ.	10
Ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι	»	» 12
Διὰ τὰ δημόσ. καὶ δημ. γραφεῖα	»	» 15
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐν γένει	»	» 16

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ

Διὰ τὰ δικαστικά ἔγγραφα ἐν γένει ὁ στίχος λ.σπ. 20
Διὰ διατριβάς, εἰδοποιήσεις κλπ. κατ' ἀποκοπὴν.

Τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔσπειραν τὴν ἐπιβουλὴν τὸ ἐπότιζαν ἀφθόνως καὶ ἐκαλλιέργησαν ἐπιμελῶς, ἵνα πλούσιον θερίσωσι τὸν καρπὸν τῆς διαιρέσεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἐλπιζομένης ἀδυναμίας τῶν μισουμένων. Διὰ τὰ ἐλαττώσασιν τὴν δύναμιν τῶν ἀντιπάλων καὶ προσπορίσωσιν ἑαυτοῖς τὸ ἐκ ταύτης μετ' ἀγωνίας καὶ λύσσης προσδοκώμενον κέρδος ἔρριψαν καὶ ἄλλα, πλὴν τῶν ἐν τοῖς δυσὶ προηγουμένοις ἡμῶν ἀρθροῖς ἀναγραφέντων, ζιζάνια ἐν μέσῳ τῶν τάξεων τῶν ἀντιπάλων καὶ ἐν γένει ὄλων τῶν ἐκλογέων οἵτινες διὰ τῆς ψήφου των θέλουσιν ἀποφασίσει μετ' ὀλίγον περὶ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. Ἡκόντισαν δεξιῶς, ἀλλὰ τὰ ἀκόντια αὐτῶν δὲν τραυματίζουσι, διότι εἶναι παλαιὰ καὶ ἐφθαρμένα τὴν αἰχμὴν, οἱ δὲ ἀκοντιζόμενοι φέρουσι πανοπλίαν νέαν καὶ ἀσπίδα στερεάν. Οἱ θεαταὶ ὀρῶντες τὸν μάταιον ἀγῶνα εὐσπλαγχνίζονται τοὺς παλαιούς ἀγωνιστάς, ἀλλ' οἰκτεροῦσι συνάμα αὐτούς, διότι ἐμμένουσι μετὰ φανατισμοῦ εἰς τὸ πάλαιον σύστημα. Καταγέλαστοι θὰ γίνωσιν οἱ μωροὶ καὶ θὰ μεταμεληθῶσιν οἱ ἀμετανόητοι.

Συνεχίζομεν τὰ προηγούμενα. Εἶναι καὶ ἀσεβεῖς· δὲν ἐδίστασαν νὰ προχωρήσωσι καὶ μέχρις ἐκείνου, διότι ἐνόμισαν ὅτι ἡ ἀσέβεια δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιβουλῆς. Καὶ ὅμως κατηγοροῦσιν ἄλλους ὅτι ὕβρισαν ὕβριν «ὑπεράτλαντον!!» Τὸν περιεκύκλωσαν ἐν ἀρχῇ, τὸν ἐθώπευσαν, τὸν ἐπήνεσαν, διότι ἐπίστευαν ὅτι ἤθελον τὸν καταστήσει ὑποχείριον, ἵνα τοῖς χρησιμεύῃ εἰς τοὺς σκοπούς των· ὅταν ὅμως ἐπέισθησαν ὅτι δὲν ἦτο ὁ κατάλληλος, ὃν ἐζήτησαν, τὸν ἐλάκτισαν, τὸν ὕβρισαν καὶ τὸν ὑβρίζουσι ἐν τοῖς γραφείοις των, ἐν τοῖς καφενείοις, ἐν τοῖς οἰνοπωλείοις διὰ ὕβρεων τόσῳ βδελυρῶν οἷας δὲν ἀκούει τις ἐν τοῖς χαμαιτυπείοις. Διὰ τοῦ ὀργάνου των τὸν ὀνομάζουσιν ἐκεῖνον, τῷ ἀποδίδουσι δὲ καὶ τὴν μομφὴν ὅτι ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν ἀρχικομματοάρχην. Πότε σὰς τὸ εἶπε; ποῖος ἐκ τῶν σπειδύνων σας σὰς τὸ μετεβίβασε; Δὲν ἔχετε ὅμως ἀνάγκην πληροφοριῶν διότι ἔχετε γόνιμον τὴν φαντασίαν καὶ πνεῦμα δημιουργικόν· εἰς τὴν πλαστικὴν κατέχετε τὴν πρώτην θέσιν.

Ἔχετε ὅμως ὑπ' ὄψιν σας ὅτι τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς βεβήλους σιχαίνονται καὶ οἱ ἄθεοι. Ἀφήσατέ τον ἡσυχον· δὲν σὰς κακίζει διὰ τὰς βδελυράς ὕβρεις σας· λυπεῖται μόνον διότι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ ποιμνίῳ του καὶ ἀπονενοημένοι. Ἐρευνήσατε ὅπου θέλετε· οὐδαμοῦ ἄλλοῦ θὰ τὸν εὔρητε ἢ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ εὐεργεσίᾳ τοῦ πλησίον.

Σὰς ὠμίλησαν καὶ περὶ ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων καὶ σὰς ἐσύστησαν, ἰδίᾳ εἰς τοὺς εἰς τὸ Τρικουπικὸν κόμμα ἀνήκοντας, νὰ μιμηθῆτε τὴν ἀρχὴν, καθ' ἣν δέον πάντες νὰ ὑποστηρίζωσι τοὺς ἐμμένοντας εἰς ἐν πολιτικὸν σύστημα. Τίνες τολμῶσι νὰ σὰς κάμνουν τοιαύτας συστάσεις; Ἄν οἱ ἀλλάσσοντες πολιτικὸν σύστημα δι' ὁποῖον δήποτε λόγον εἶναι ἀξιόμαμπτοι, ποίας ἀγχόνης εἶναι ἀξιοὶ οἱ τρυφῶντες εἰς δύο πολιτικά συστήματα ὅλως ἀντίπαλα καὶ λόγῳ ἀρχῶν καὶ λόγῳ προσώπων; Καὶ ὅμως τίνες ἄλλοι παίζουσι τὸ ἐλεεινὸν τοῦτο πρόσωπον κάλλιον ἐκείνων οἵτινες τολμοῦν νὰ σὰς συμβουλεύουν καὶ σὰς συνιστοῦν ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις; Ἄλλὰ ποῖος διστάζει νὰ συμβουλεύῃ τοὺς ἄλλους νὰ πράττουν ὅ,τι ἐκεῖνος ἀσυστόλως πράττει; Ἄλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν συμβουλευόντων, μήπως ἐν γένει τὸ ἀλλάσσειν πολιτικὸν σύστημα εἶναι ἔγκλημα; μήπως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπανορθώσῃ τις τὴν πλάνην του; Τὸ ἐμμένειν μάλιστα ἐν τῇ πλάνῃ εἶναι ἀσύγνωστον. Ἄλλὰ πρὸ πάντων ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ περιττὴ εἶναι ἡ θεωρητικὴ ἀνάλυσις διότι ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἀπεδείξαμεν ἡ μετὰστασις ἐγένετο φυσικῶς καὶ ἀναποδράστως. Ἄλλὰ ἡ παρέα ζητεῖ νὰ εὔρη ἐπιχειρήματα ὅπως δήποτε ἵνα τοῦλάχιστον καλύψῃ ἐν μέρει τὴν ἑαυτῆς γυμνότητα. Ὅχι ξακουσμένη παρέα· οὐδ' ἐκ τῶν πραγμάτων, οὐδ' ἐκ τῶν ἐπιβουλῶν σου, οὐδ' ἐκ τῶν γελοίων ἐπιχειρημάτων σου ἐγεννήθη ἢ θὰ γεννηθῇ ἀντιπαθεῖα κατ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους σὺ μισεῖς χάριν τῶν ἐλπιζομένων κερδῶν, ἀλλὰ τούναντίον ἀκμαία καὶ ζωηρὰ διατηρεῖται εἰς τὰς καρδίας ὄλων ἢ πρὸς αὐτοὺς ἀγάπη. Ἔχε ὑπομονὴν καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι ἅπαντες ἐνόησαν ὅτι ὁ ἀγὼν περὶ τοῦ ὁποῖου

σύ όμιλεῖς καὶ ἐνδιαφέρεσαι δὲν εἶναι ὁ τῶν Τρικουπικῶν καὶ Δεληγιαννικῶν ἀλλ' ὁ συμφεροντολογικὸς, εἶναι ὁ ἀγὼν χάριν τοῦ ὁποῖου νυχθημερόν συγκροτεῖς συμβούλια μυστικά, εἶναι ὁ ἀγὼν ἐν ᾧ πρωταγωνιστοῦσιν ἀσεβεῖς πρὸς τοὺς οἰκείους, ἀρνησίφιλοι τριακονταετοῦς φιλίας, ἅπαντες συμφεροντολόγοι, ἀρπακτικοὶ ἐν γένει, εἶναι ὁ ἀγὼν εἰς τὸν ὁποῖον ὄλη ἢ παρασκευῆ καὶ ἡ παράταξις σκοπὸν ἔχει τὴν λεηλασίαν.

Ἄλλὰ σὰς ὠμίλησαν καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐπιζητοῦσι τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα καὶ σὰς εἶπον ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὠφέλεια τῆς ἐπαρχίας των ἀλλ' ἡ διοίκησις τῆς Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας ἣν θεωροῦσι δῆθεν κληρονομικὸν αὐτῶν δικαίωμα. Ἐστράφησαν ἐδῶ, ἐστράφησαν ἐκεῖ, ἔκαμαν πολλοὺς ἐλιγμούς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν εἰμπόρεσαν νὰ κρυφθοῦν. Ἐφανερώθησαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγὼν διὰ τὸν ὁποῖον μὲ τόσην μανίαν προετοιμάζεσθε, αὐτὸς εἶναι ὁ ἀγὼν διὰ τὸν ὁποῖον ποδοπατεῖτε τὴν συγγένειαν, ποδοπατεῖτε τριακονταετῆ φιλιάν καὶ συντροφίαν, ποδοπατεῖτε πᾶν ἱερόν καὶ ὄσιον! Ἡνώθησαν ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀρνησιφιλία, ἡ μισανθρωπία, ἡ ἀρπαγή, ἡ ραδιουργία καὶ ζητοῦν νὰ «ξεπατώσουν» τὸ σπῆτι» ἵνα ἐκπορθήσωσι τὴν ἑταιρίαν καὶ, νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι, στήσωσιν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων αὐτῆς τὴν σημαίαν τῆς λεηλασίας! ὅσον βλεπυρόν εἶναι τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος τόσον σθένος καθ' ἑκάστην ἀποκτῶσιν οἱ πρωταγωνιστοῦντες! Παίζουσι τὸ τελευταῖον κῶλυον εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεθύμησαν νὰ εἶχον μονοπώλιον τὴν ἀρωγὴν τῆς κυβερνήσεως, ἣν τραχεῖαν καὶ ἐπιθετικὴν νομίζουσι, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεδίωξαν τὴν διαίρεσιν. Καὶ ὅμως τολμοῦν νὰ ὀμιλῶσι, τολμοῦν νὰ συμβουλευῶσι, τολμοῦν νὰ κατηγορῶσι!!

Ἄς βαυκαλιζῶνται μὲ τὰ γλυκεῖα αὐτὰ ὄνειρα. Μικρὸν ἐτι καὶ θὰ ἴδωσιν ὅτι ὄλον αὐτὸ τὸ πότισμα, ὄλη αὐτὴ ἡ καλλιέργεια οὐδὲ τὰς δαπάνας τοῦ σπόρου θὰ τοῖς ἀποφερῆ. Ἡ γῆ ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔσπειραν θὰ μείνῃ ἄγονος διότι ὁ σπόρος εἶναι παλαιός, εἶναι τετριμμένος, εἶναι ἄχρηστος. Ὁ κακὸς γεωργὸς ἀκάνθας καὶ τριβόλους θερίζει. Οἱ ἀνορούσσοντες λάκκον πρῶτοι ἐν αὐτῷ πίπτουσι.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

ὑπὸ τοῦ ἀξιολόγου νέου Πλάτωνος Ε. Δρακούλη ἐκδίδεται ἐν Ἀθήναις μηνιαῖον φύλλον τῶν ἀνθρωπίνων συμφερόντων ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἄρδην» οὗ πέντε ἄχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν φύλλα. Ὁ συντάκτης αὐτοῦ ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἀναγράφει συντόμως μὲν ἀλλ' εὐκριτῶς τὰς ἀρχὰς τὰς ὁποίας πρεσβεύει καὶ τοὺς τελικοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποῖους ἐπιδιώκει. Ὁ ἀναγνώστης τοῦ προγράμματος τοῦ «Ἄρδην» παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἀναγεγραμμένοι ἀρχαὶ εἶναι αἱ ὑπὸ τοῦ καθεστώτος κοινωνικοπολιτικοῦ συστήματος καὶ τῆς μεγάλης πλει-

ονοφηφίας καταδικαζόμεναι ὡς σφαλεραὶ, οἱ δὲ τελικοὶ σκοποὶ οἱ ὡς ἀνεπίτευκτοι ὄλως θεωρούμενοι. Τῇ ἀληθείᾳ τὸ ζήτημα εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων καὶ τῶν ὡς ἀλύτων σχεδὸν θεωρουμένων, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἀξίον μεγίστης προσοχῆς καὶ ἀδιαλείπτου μελέτης. Προδήλως τὸ καθεστὸς δὲν παρέχει ὅλας τὰς ἐγχυσεις, πλεῖστοι δὲ δὲν εὐήμεροῦσιν ἐν αὐτῷ, ἐνῶ πολλοὶ πάσχουσι τὰ πάνδεινα. Διατὶ τάχα αἱ ἰδέαι αἱ κοινωνικοπολιτικαὶ, αἵτινες πρεσβεύονται ὑπὸ ὀλίγων, ἐξ ὧν εἰς καὶ ὁ ἀξιόλογος συντάκτης τοῦ «Ἄρδην», νὰ μὴ τυγχάνωσιν εὐμενεστέρως ὑποδοχῆς καὶ νὰ μὴ βασανίζωνται κατὰ τὴν βάσιν καὶ τὸ τέλος αὐτῶν; Ἐχομεν ἀποδεδειγμένον ἐκ τῆς ἀκάμπτου ἱστορίας ὅτι εἰς ὅλας τὰς νέας ιδέας τὸ καθεστὸς καὶ ἡ μεγάλη πλειονοψηφία ἀπάντησαν διὰ περιφρονήσεως καὶ διωγμῶν μάλιστα, δὲν ἴσχυσαν ὅμως ὥστε νὰ μὴ ὑποκύψωσι μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀκαταμάχητον ἀληθειαν. Τί παράδοξον ἄρα ὅ,τι σήμερον θεωρεῖται σφαλερόν καὶ ἀπραγματοποιήτον αὐριον ν' ἀποδειχθῇ ὀρθόν καὶ τετελεσμένον; ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἐκτιμῶμεν τὰ μάλιστα τὸ θάρρος καὶ τὸν ἀγῶνα ὃν εὐγενῶς ἀνέλαβεν ὁ συντάκτης τοῦ «Ἄρδην», τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον ἀξιοὶ ἐκτιμήσεως καὶ ὑπολήψεως εἶναι πρὸ πάντων ἐκεῖνοι οἵτινες, ὀλίγοι ἢ καὶ εἰς μόνος πολλάκις, ἀναλαμβάνουσιν εὐθαρσῶς νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν προλήψεων τοῦ καθεστώτος.

— Ἐκ τοῦ συναδέλφου «Ἡλίου» μεταγέρομεν τὰς ἐξῆς εἰδήσεις:

«Ἀφόρητος κατέστη ὁ βίος τῶν κατὰ τὰς συνοικίας κατοικούντων ἡμετέρων συμπολιτῶν. ὀμάδες μεθύσων ἢ καὶ ἀπλῶς διασκεδαζόντων, περιέρχονται τὰς ὁδοὺς κραυγάζοντες, ἄδοντες ἢ μᾶλλον ὠρυόμενοι ὡς Καννίβαλοι, χωρὶς νὰ ἐμποδίζωνται ὑπὸ τινος. Φαίνεται ὅτι ἐχορηγήθη ἐλευθερία καὶ ὡς πρὸς τοῦτο χάριν τῶν ἐπικειμένων ἐκλογῶν.

» Ἐν τισὶ κατὰ τὰς συνοικίας καταγωγίσι γίνεται χρῆσις τοῦ καταστρεπτικοῦ χασις· καὶ ναὶ μὲν πρὸ τινος ἀπεπέμφθησαν εἰς Σμύρνην ξένοι ἰδρύσαντες εἰς Ἀναβατούσικα καταγῶγιον τοιοῦτον, ἀλλὰ διατὶ οὐδεμία φροντίς ἐλήφθη δι' ἑτερον ὁμοειδὲς ὑπάρχον ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ; Ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπεμβασίν τῆς χωροφυλακῆς, καθ' ὅσον ἡ ἀστυνομία δὲν δύναται νὰ κάμη τι, τοῦ ἔχοντος τὸ εἰρημένον καταγῶγιον ὄντος πνευματικοῦ συγγενοῦς ἐνὸς σπουδαίου μέλους τῆς περὶ τὸν Σ. Γέροντα σπείρας.

» Ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Γεωρ. Ἀρόσου ἐκλάπησαν τὴν παρασκευὴν δέκα ὄρνιθες ἢ ἀστυνομία εἰδοποιηθεῖσα περὶ τῆς πράξεως εἶναι πρόθυμος νὰ συλλάβῃ καὶ παραπέμψῃ εἰς τὸ δικαστήριον τοὺς διαπράξαντας τὴν κλοπὴν, ἅμα τοὺς ἀνακαλύψῃ.

» Χάριν τῶν ἐπικειμένων ἐκλογῶν ἢ δημο-

τικὴ ἀρχὴ κατώρθωσε διὰ τῆς Νομαρχίας καὶ ἐναντίον τῶν ὑπὸ τοῦ συμβουλίου ἐψηφισμένων νὰ ἐπιτύχη τὸν διορισμὸν ἐτέρων δέκα ἀστυνομικῶν κλητῆρων ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὀριζομένων. Οἱ κλητῆρες διωρίσθησαν, ἀλλ' ἔστωσαν βέβαιοι οἱ ἡμέτεροι συμπολίται ὅτι οὐδεμίαν συνδρομὴν θέλουσι παράσχει εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόλεως καθόσον, ὡς ἐμάθομεν, προσελήφθησαν ἄνθρωποι μὴ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἢ μὴδὲ προσερχόμενοι καὶ εἰς αὐτήν. Διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Βαφιαδάκη ἄνθρωποι ἄεργοι καὶ φυγόπονοι, οἵτινες προσελήφθησαν μόνον καὶ μόνον διότι συνδεονται στενώτατα μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν σπείρας.

» Ἐκ τῶν ἐξωθεν τοῦ τελωνιακοῦ καταστήματος ἀποτεθειμένων βαρελίων ρουμίου ἐκλάπη προχθὲς τὴν νύκτα ἐν μετακομισθὲν μέχρι τῆς προκυμαίας ὅπου ἀφέθη ὑπὸ τῶν κλεπτῶν, καταληφθέντων, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῆς ἡμέρας. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας ταύτης, ἦτις διήρκεσεν ὥρας ὀλοκλήρους, οὐδὲν ἀστυνομικὸν ὄργανον ἠνόχλησε διὰ τῆς παρουσίας του τοὺς ἀποπειραθέντας τὴν κλοπὴν».

Εἰς τὰς ἀνωτέρω εἰδήσεις τοῦ «Ἡλίου» προσθέτομεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἣν δὲν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου, τὴν ἐξῆς: κλέπτῃς εἰσελθὼν τὴν 2ην Μ. Μ. εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημητρίου Πολυκανδρίτου ἀφῆρσε μίαν ραπτομηχανήν.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

LA FORZA DEL DESTINO

Ἡ ἰσχύς τῆς Εἰμαρμένης τὸ ὄραϊον, ὑψηλὸν, ἀλλὰ καὶ ὅλως ἰδιότροπον τοῦτο ἔργον τοῦ Verdi ἐδόθη πρό τινων ἡμερῶν ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς πόλεώς μας μετὰ τὸν Fra Diavolo.

Ὁ εἰθισμένος φιλόμουσος εἰς τὰς ἡδείας καὶ ἀρμονικὰς μελωδίας τοῦ Ernani, τοῦ Attila, τῆς Traviata, τοῦ Trovatore, ἐν τῇ Forza del Destino δυσκόλως λίαν ἀναγνωρίζει τὸν Verdi αὐτὸν, τὸ πνεῦμα τὸ γόνιμον τὸ παραγαγὸν τοσοῦτον ἄφθονον καὶ ποικίλον πλοῦτον μελωδιῶν πάντοτε νέων, πάντοτε δροσερῶν, τῶν μὲν ὠραιότερων τῶν δὲ.

Ἐὰν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς παραχθεῖσι πρὸ τῆς Forza del Destino ὠμίλησεν ἡ καρδιά καὶ τὸ δαιμόνιον πνεῦμα τοῦ μουσουργοῦ, ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἐδείχθη συγχρόνως καὶ ἡ ἰσχύς τῆς ἐξόχου μουσουργικῆς τέχνης καὶ ἡ δύναμις καὶ ἐκτακτος γονιμότης τῆς μουσικῆς ἐμπνεύσεως τοῦ διδασκάλου.

Ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὁ Verdi ἐντελῶς μετεβλήθη καὶ μετεμορφώθη εἶνε ἀδύνατον ν' ἀναγνωρίσῃ τις ἐν αὐτῷ τὸν ἡδύμελῃ μουσουργὸν τοῦ Ernani, οὐ αἱ ἀρμονικαὶ μελωδίαι πληροῦσιν ἐτι εὐαρέστως τὰ ὠτά μας.

Πάντες περίπου οἱ μεγάλοι καὶ ἔξοχοι μουσουργοὶ ἐνεποίησαν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἰδίαν χροιάν, ἰδίον μουσικὸν ὄφος, ὅπερ ἀναγνωρίζεται ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ἐκάστου. Ὁ Verdi κατώρθωσε κατὰ τὸ μουσουργικὸν αὐτοῦ ὄφος νὰ μεταβληθῇ μεγάλως καὶ νὰ καινοτομήσῃ ἐν τοῖς τελευταίοις αὐτοῦ ἔργοις. Ἡ μεταβολὴ δὲ αὐτῆ ἤρξατο μὲν ν' ἀναφαίνεται ἐκ τοῦ Rigoletto, ἐπεδείχθη ἐπι μᾶλλον ἐν τῷ Ballo in Maschera καὶ ἐγένετο ἐντελῶς καταφανὴς ἐν τῇ Forza del Destino, ἐν ἣ ἀνεξήτησε νέας πηγὰς μουσικῆς ἐμπνεύσεως συμμορφούμενος πρὸς τὰς φιλομούτους ἀπαιτήσεις καὶ τὸ προοδευτικὸν πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ ρεύματος τῆς μουσικῆς ἀναμορφώσεως καὶ τοῦ νεωτερισμοῦ, καθ' ἃ πολλάκις παρορῶνται καὶ θυσιάζονται αἱ ἐμπνεύσεις τῆς καρδίας χάριν ἐντέχνου καὶ ἐπιτετηδευμένης λίαν μουσικῆς συνθέσεως.

Ἐν τῇ Forza del Destino τὸ γλυκὺ καὶ μελωδικὸν τῆς ἰταλικῆς μουσικῆς σχολῆς ὑπεχώρησε κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἰδιότροπα ὅσον καὶ λίαν δύσκολα ἄσματα, εἰς τὴν σοφὴν ὅσον καὶ ἐπιτετηδευμένην ἀλληλουχίαν ἀρμονιῶν.

Τὸ πνεῦμα τοῦτο καὶ ἡ τέχνη τοῦ μουσουργοῦ ἔκτοτε ἐπεεράτησαν καὶ εἰς τὰ μετὰ τὴν Forza del Destino ἔργα αὐτοῦ, ἦτοι τὸν Don Carlo, τὴν Aida καὶ τὴν Messa di Requiem.

Ὡς γνωστὸν δύο μουσικαὶ σχολαὶ ὅλως ἀντιθέτων τάσεων ὑπῆρχον μέχρι τινὸς καὶ ὑπάρχουσιν ἐτι καὶ νῦν ἡ Ἰταλικὴ, ἦτις ἀπ' ἀρχῆς τῆς γεννήσεως τοῦ μελοδράματος περιποιεῖται καὶ καλλιουργεῖ πρὸ πάντων τὴν μελωδίαν, τὸ ἄσμα, καὶ ἡ Γερμανικὴ, ἦτις ἀπὸ τοῦ Bach καὶ Glück μεγάλως θεραπεύει τὴν ἀρμονίαν. Πρῶτος ὁ Bach καὶ εἶτα ὁ Glück κατενόησαν, ὅτι ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τῆς μελωδίας, τοῦ ἄσματος, ἐν τοῖς μελοδράμασιν ἐξῆσθένη σφόδρα τὸ δραματικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ὡς ἐκ τούτου προσεπάθησαν νὰ συνδέσωσιν ὅσον οἷόν τε στενότερον τὴν μουσικὴν μετὰ τῆς ποιήσεως καὶ νὰ προσαρμώσωσι κάλλιον τὴν ἔκφρασιν καὶ παράστασιν τῆς μουσικῆς πρὸς τὰς λεπτομερεῖς περιπετείας τῶν ἐν τῷ δράματι ἀνεπίσσομένων σκηνῶν. Οὕτω βαθμηδὸν ἐν Γερμανίᾳ ἤρξατο ν' ἀναπτύσσεται ἡ ἀρμονία μετὰ τοσοῦτον μάλιστα πολλάκις φανατισμοῦ, ὥστε παρεβλέπετο καὶ περιεφρονεῖτο συνήθως πᾶσα ἀξία τῆς μελωδίας καὶ τῆς λυρικῆς μουσικῆς. Τὰ πάντα ἐκεῖ ἐν τῇ μουσικῇ ἐθυσιάσθησαν εἰς τὴν ἀρμονίαν διὰ ταύτης προσεπάθουν νὰ παραστήσωσι περιγραφικῶς πᾶν αἰσθημα, πᾶσαν δραματικὴν θέσιν ἢ ἀπομίμησιν φυσικὴν.

Τούναντίον ἡ Ἰταλικὴ μουσικὴ σχολὴ καλλιεργήσατο πρὸ πάντων τὴν λυρικὴν μουσικὴν καὶ τὸ μελωδικὸν ὄφος ἀνύψωσε ταῦτα διὰ λαμπρᾶς πλειάδος ἐξόχων μουσουργῶν εἰς περιωπὴν καὶ κάλλος ἀμίμητον. Ἡ ἀρμονία ἐπίσης ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἀνεπτύχθη, ἀλλὰ κτεῖγε πάντοτε δευτερεύουσαν θέσιν χρησιμεύουσα μόνον εἰς περικόσμησιν τῆς μελωδίας. Ἐν τῷ πνεύματι δὲ τούτῳ ἐγεννήθησαν τὰ πλεῖστα τῶν θαυμαστῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Bellini, Donizetti, Verdi κτλ.

Πλὴν τὸ καθαρὸν τοῦτο λυρικὸν ὄφος, ὅπερ κυρίως ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἄσματος, ἐπὶ τῆς μελωδίας, ἀπὸ τινων ἐτῶν ἤρξατο ἐν Ἰταλίᾳ νὰ κατανοεῖται, ὅτι ὑπολείπεται μεγάλως ὡς πρὸς τὴν ὅλην δραματικὴν ἔκφρασιν καὶ παράστασιν τῶν ἐν τοῖς μελοδράμασι περιπετειῶν. Τὸ συνεχὲς, οὕτως εἰπεῖν, ἄσμα εἶνε μὲν ἐπιτήδειον εἰς τὴν ἔκφρασιν τὴν αἰσθηματικὴν, τὴν ἀτομικὴν τῶν ἐν τῷ δράματι δρώντων προσώπων, ὑπολείπεται ὅμως ὡς πρὸς τὴν διὰ τῆς μουσικῆς παράστασιν

τῶν ἐξελισομένων διαφόρων δραματικῶν σκηνῶν καὶ περιπετειῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἀρμοδιωτέρα εἶνε ἢ κυρίως συμφωνική, ἢ καὶ περιγραφικὴ καλουμένη, μουσική.

★

Ἡ ἄλλειψις ἐπομένως καὶ ἀνεπάρκεια αὕτη τοῦ μελωδικοῦ ὕφους τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς καταννοθεῖσα ἐσχάτως ἔδωκεν ὄθλησιν εἰς νέας ἐν Ἰταλίᾳ τάσεις, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ συγχώνευσις τοῦ Ἰταλικοῦ πρὸς τὸ Γερμανικὸν ὕφος. Ἐκ τούτου δὲ ἐδημιουργήθη μέσον τι κράμα ἐμπληρῶν τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τε λυρικῆς καὶ δραματικῆς μουσικῆς.

Τὰ πλείστα τῶν ἔργων τοῦ διαπρεποῦς Rossini ὑπάγονται εἰς τὰς νέας ταύτας ἐν Ἰταλίᾳ ἰδέας. Ἐπίσης καὶ τὰ τελευταῖα ἔργα τοῦ Verdi, παρ' ἧ ἀντιπροσωπεύονται ἐπιτυχῶς ἀμφότεραι αὗται αἱ διακεκριμέναι βαθμίδες τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς προόδου.

Ἐν τοῖς Ernani, Trovatore, Traviata κλπ., ὡς εἴπομεν, δεσπόζει τὸ μελωδικὸν ὕφος, ἐνῶ ἐν τοῖς Forza del Destino, Don Carlo, Aida, Requiem, τὰ ἡδυμελῆ ἄσματα καὶ ἡ περιπαθῆς μελωδία συνδυάζονται ἐπιτυχῶς πρὸς τέχνην συμφωνικὴν σπανίαν.

★

Ἀλλὰ τὸ μικτὸν τοῦτο εἶδος τῆς μουσικῆς συνθέσεως προὔπηρχεν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐκαλλιεργήθη ἰδίᾳ ἐν Παρισίοις οὐ μόνον ὑπὸ τῶν γάλλων ἐπιφανῶν μουσουργῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ μουσουργῶν ἀλλοτρίας ἐθνικότητος συνθεσάντων ἔργα διὰ τὴν γαλλικὴν σκηνήν. Καὶ ὁ Cherubini καὶ ὁ Spontini καὶ ὁ Rossini καὶ ὁ Donizetti δὲν συνέθηκαν καθαρὰν Ἰταλικὴν μουσικὴν διὰ τὸ γαλλικὸν μελοδράμα. Ὁ ἐξοχος μουσουργὸς Meyerbeer, γερμανὸς τὴν καταγωγὴν, εἶνε πρὸ πάντων τὸ καύχημα τοῦ γαλλικοῦ τούτου μουσικοῦ τύπου.

Ὀλίγοι τινές, βεβαίως ἐκ μὴ ἐμβριθοῦς κρίσεως ἢ ἐξ ἀγνοίας, ἠρνήθησαν τὴν ὑπαρξίν ἰδίας γαλλικῆς μουσικῆς, ἰσχυριζόμενοι ὅτι οἱ γάλλοι μουσουργοὶ πάντοτε ἠρέκασθησαν ἀντιγράφοντες καὶ ἀκολουθοῦντες ποτὲ μὲν τὸ ἰταλικὸν ποτὲ δὲ τὸ γερμανικὸν ὕφος. Τὰ διαπρεπῆ ἔργα τῶν Boieldieu, Hérold, Auber, Halevy, Gounod καὶ πλείστων ἄλλων διαψεύδουσιν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τούτους. Ἄλλως τε δὲ εἶνε τόσον ἀναμφισβήτητος ἡ ὑπαρξίς ἰδίου γαλλικοῦ μουσικοῦ ὕφους, ὥστε ἐπιφανεῖς ξένοι μουσουργοὶ γράψαντες διὰ τὴν γαλλικὴν σκηνὴν ἠναγκάσθησαν νὰ συμμορφωθῶσιν ὅσον οἶόν τε πρὸς τὸ ὕφος τοῦτο. Διὰ τοὺς Παρισίους ὁ γερμανὸς Meyerbeer ἐγκαταλείψας τὸ πρὶν ἴδιον αὐτοῦ μουσικὸν ὕφος παρήγαγε τὸν Prophète, τοὺς Huguenots, τὸν Robert-le-Diable διὰ τοὺς Παρισίους ἐδημιουργήθησαν ἰδιόζοντα τὸ μουσικὸν ὕφος ἡ Favorite καὶ ὁ Don Sebastien τοῦ ἰταλοῦ Donizetti διὰ τὴν γαλλικὴν σκηνὴν ἐγράφη τὸ ἐξαιρετικὸν ἔργον Guillaume Tell τοῦ ἰταλοῦ Rossini.

★

Ἀπό τινων ἐτῶν ὅμως τὴν ἡγεμονίαν ἐν τῇ μουσικῇ συνθέσει διεκδικεῖ αἰρεσίς τις ἀριθμοῦσα πολλοὺς ὀπαδοὺς ὑπὸ τὸν ἐξοχὸν γερμανὸν μουσουργὸν Wagner θεωρούμενον ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν του ὡς νέον Μεσσιάν ἐν τῇ μουσικῇ ἀναμορφώσει.

Τὸ πολυθρόλλητον μουσικὸν σύστημα τοῦ Wagner ἐν τούτοις δὲν εἶνε εἰμὴ ἀνωτέρα ἀνάπτυξις καὶ τελειοποίησις τοῦ ἤδη πρὸ πολλοῦ ὑπάρχοντος ἐν Γερμανίᾳ μουσικοῦ συστήματος τῶν Weber, Beethoven, Schu-

mann, Mendelssohn καὶ ἄλλων, ὅπερ κυρίως συνίσταται, ὡς γνωστὸν, εἰς λεπτομερῆ καὶ κατὰ κόρον ἀνάπτυξιν τῶν ὀργανικῶν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ συμφωνιῶν ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἐν τῷ δράματι μελωδίας. Ἀπασα ἡ προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐν τῇ μουσικῇ ταύτῃ ἐδόθησαν εἰς τὴν ὀρχηστρικήν ἀρμονίαν, ἐνῶ ἡ μελωδία, τὸ ἄσμα, ἡ ἀληθὴς λυρικὴ μουσικὴ τῶν αἰσθημάτων παρημελήθη μεγάλως καὶ, ὀνόμαθα εἰπεῖν, ἐξεμυθεύθη καθ' ὅλοκληρίαν. Εἶνε δὲ σπάνιον εὐρημα ἐν ἅπασιν τοῖς διεξοδικοῖς ἔργοις τοῦ Wagner, ἐὰν ὑπάρχη καθαρὰ τις καὶ βραχεία μελωδία.

★

Ἄν καὶ ἡ μουσικὴ αὕτη ἐνέχη σπανίας καλλονὰς καὶ προτερήματα πολλὰ ἀναμφισβήτητα, ἔχει ὅμως καὶ σπουδαίας ἐλλείψεις, διὰ τὰς ὁποίας πολλαχοῦ ἐπολεμήθη μεγάλως.

Ἡ μουσικὴ τῆς σχολῆς Wagner ἔχει τὴν ἀξίωσιν ὅτι δύναται νὰ ἐκφράσῃ καὶ παραστήσῃ διὰ τῶν ἤχων τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει καὶ αὐτὰ τὰ λεπτότερα ψυχολογικὰ φαινόμενα. Ὡς ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ μουσικῇ ταύτῃ τὴν ἀληθῆ ἔμπνευσιν ἀντικατέστησεν ἡ τυφλὴ ἀπομίμησις καὶ ἡ προσπάθεια τῆς διὰ τῆς ἀρμονίας λεπτομεροῦς παραστάσεως παντός ἀντικειμένου ἢ φαινομένου, ἕνεκα τοῦ ὁποίου οἱ θιασῶται τῆς σχολῆς ταύτης περιπίπτουσιν εἰς λεπτολόγους ὑπερβολὰς καὶ εἰς ἀναζητήσεις μικρᾶς ποσότητος ἀξίας συγχίζουσας καὶ καταπονούσας μᾶλλον τὸ πνεῦμα τοῦ ἀκούστοῦ. Ἡ μελωδία σχεδὸν ἐξηλείφθη καθ' ὅλοκληρίαν χάριν τοῦ μεγάλου πλοῦτου τῆς ἀρμονίας, ἣτις χρησιμοποιεῖται κατὰ κόρον καὶ ἣτις τείνει νὰ δώσῃ εἰς τὴν μουσικὴν τύπον ὑπεράγαν πραγματικόν, θετικόν, ἐνῶ αὕτη εἶνε ἄυλος, γλῶσσα ἀφηρημένη, χρησιμεύουσα οὐ μόνον εἰς ἀπομίμησιν διαφόρων ἐν τῇ φύσει φαινομένων, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκφρασιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν ἀτομικῶν αἰσθημάτων καὶ συγκινήσεων ἢ διεγέρσεων πάσης ζωτικῆς καρδίας.

20 29/11/388 ★

Καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ χώρος ἐλλείπουσιν ἡμῖν, ὅπως ἐνδιατρίψωμεν ἐνταῦθα πλείοτερον ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου μουσικοῦ ζητήματος.

Ὁ χρόνος ἐπίσης ἐπέλιπεν ἡμᾶς, ὅπως μελετήσωμεν καὶ ἀναλύσωμεν λεπτομερῶς τὴν μουσικὴν τοῦ ὠραίου μελοδράματος Forza del Destino, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε εἶνε λίαν γνωστὸν ἐν Ἐρμουπόλει ὡς πολλακίς δοθὲν ἀπό τῆς σκηνῆς τοῦ ἀ' Ἀπόλλωνος, ἐπιφουλασόμενοι βραδύτερον ν' ἀφιερῶσωμεν τὸν κατάλληλον χρόνον διὰ τὴν μελέτην καὶ ἀνάλυσιν ἄλλων μελοδραμάτων, τὰ ὁποῖα κατὰ πρώτην φοράν ἢ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν θέλουσιν ἀναβιβασθῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου μας.

Ἡ ἐν γένει ἐκτέλεσις τῆς Forza del Destino ὑπῆρξεν ἐπιτυχής.

Ἡ ὑψίφωνος δεσποινὶς Bodrilla διεξήγαγε μετὰ μεγάλης δραματικῆς τέχνης τὸ μέρος τῆς Leonora καὶ ἐμελῆσεν ἐπιτυχέστερον ἢ ἐν τῷ Ernani.

Ὁ ὀξύφωνος κ. Piermaria κατήγαγεν ἀληθῆ θρίαμβον. Ἐπίσης καὶ ὁ βαρύφωνος κ. Alberti ἐνεθουσίασε τὸ κοινόν. Ἡ δωδία τῶν δύο τούτων ἀριστοτεχνῶν ἐν τῇ τετάρτῃ πράξει ἐξετελέσθη μετὰ τοιαύτης τέχνης, ὥστε προεκάλεσεν ἐπανειλημμένας τὰς ἐπευφημίας καὶ ῥαγδαῖα τὰ χειροκροτήματα τῶν θεατῶν.

Ὁ βαθύφωνος κ. Cromberg μολονότι κατὰ πρώτην φοράν ἐλάμβανε μέρος ἐν τῇ Forza del Destino, ἀνεδείχθη καὶ πάλιν ἀξίος τῆς ἀρίστης περι αὐτοῦ ἰδέας τοῦ φιλιμουσοῦ καινοῦ. **Φιλόμολπος.**